

หลักสูตรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ

ชื่อหลักสูตรการสานตะกร้าจากหวายเทียม
จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดมหาสารคาม
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

จากการมุ่งเน้นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนทุกช่วงวัย “เรียนดี มีความสุข” โดยการจัดการเรียนวิชาชีพพระยาศรีสุทนต์ให้กับประชาชนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน บริบทของพื้นที่ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนหรือกลุ่มผู้สูงอายุ และการพัฒนาทักษะชีวิตในการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันยุคดิจิทัล ที่จะต้อง “จับต้องได้ส่งเสริมสนับสนุนการฝึกอาชีพเพื่อการมีงานทำ Reskill Upskill” และออกไปรับรองตามความรู้ความสามารถ Reskill คือการสร้างทักษะใหม่ที่จำเป็นในการทำงาน ให้สอดคล้องกับความต้องการขณะที่ Upskill คือ การพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะเดิมให้ดีขึ้น การเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ประชาชนใช้เวลาว่างหลังจากฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตทางการเกษตร โดยการรวมกลุ่มกันประกอบอาชีพเสริม ได้แก่ การสานตะกร้าหวายเทียม เพื่อรองรับการเติบโตในอนาคตสามารถสร้างรายได้ สามารถต่อยอดผลิตภัณฑ์ และส่งเสริมการขายออนไลน์รองรับตลาดที่กว้างขึ้นให้กับกลุ่มวิชาการสานตะกร้าหวายเทียม ศูนย์การเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองมหาสารคาม ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสนองกับนโยบายและภารกิจเร่งด่วน ดังกล่าว ได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพพระยาศรีสุทนต์ตามความสนใจของกลุ่มเป้าหมายประชาชนในพื้นที่การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพพระยาศรีสุทนต์ให้กับประชาชนทั่วไปตามความสนใจ เพื่อลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ในครัวเรือน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีความสุข และเป็นการสร้างอาชีพให้เกิดความมั่นคงต่อไป

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเมืองมหาสารคาม

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นมา	๑
จุดประสงค์การเรียนรู้	๑
เป้าหมาย	๑
ระยะเวลา	๑
เนื้อหาหลักสูตร	๒
การจัดการเรียนรู้	๒
สื่อการเรียนรู้	๒
การวัดและประเมินผล	๒
การจบหลักสูตร	๒
เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร	๒
การเทียบโอน	๒
โครงสร้างหลักสูตรการสานตะกร้าหวายเทียม	๓
แบบทดสอบก่อนเรียน	๗
ใบความรู้	๑๐
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	๑๔
แบบทดสอบหลังเรียน	๑๕

หลักสูตร การสานตะกร้าหวายเทียม

จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพ พาณิชยกรรมและบริการ

๑. ความเป็นมา

สภาพสังคมปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจ การเมืองสังคม และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็วและไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นทุกมุมโลก มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆ ตามมามากมายโดยเฉพาะด้านการดำรงชีพ และชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ดังนั้นสิ่งที่ทุกคนควรตระหนักคือ ทรัพยากรที่มีอยู่ และการใช้ทรัพยากรในชีวิตประจำวันจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์จะต้องลดการใช้ทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า

จากสภาพแวดล้อมปัจจุบันมีความทันสมัยการสานตะกร้าจากเส้นหวายเทียมได้เกิดจากแนวความคิดจากสมัยก่อน ปู่ย่าตายาย ได้ทำการจักสานของใช้ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตโดยการนำวัสดุธรรมชาติมาใช้ในการจักสาน เช่นไม้ไผ่ กล้วยาแฝก กก และอีกหลายๆอย่างจนก่อให้เกิด งานอาชีพสืบต่อกันมาเป็นภูมิปัญญาสู่ลูกหลาน แต่วัสดุอุปกรณ์จากธรรมชาติเหล่านั้นไม่คงทนเท่าที่ควร ปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่างๆเกิดขึ้นมากมายทำให้มีการดัดแปลงจากอุปกรณ์ เหล่านี้ เป็นเส้นพลาสติก แทนเส้นหวายโดยได้นำเอาเส้นพลาสติกคล้ายตอกแต่มีสีสนลวดลายที่สวยงามและคงทนมาทำการสานเป็นตะกร้าเป็นการเพิ่มมูลค่าและประโยชน์ในการใช้งานเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ซึ่งมีลักษณะที่สวยงามและจำหน่ายได้นับเป็นช่องทางหนึ่งในการประกอบอาชีพ ดังนั้นการจัดการศึกษาต่อเนื่องรูปแบบขั้นเรียนวิชาชีพเป็นการรวมกลุ่มอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม โดยการสร้างอาชีพให้กับชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม และสามารถสร้างรายได้เสริมเป็นการลดรายจ่ายในครอบครัวได้เป็นอย่างดี

๒. จุดประสงค์การเรียนรู้

- ๒.๑ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพได้
- ๒.๒ เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง
- ๒.๓ เพื่อให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนา และช่วยเสริมอาชีพเดิมให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น
- ๒.๔ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนดำเนินการและการบริหารจัดการในอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒.๕ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรมและจริยธรรมมีความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

๓. กลุ่มเป้าหมาย

- ๓.๑ ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
- ๓.๒ ผู้ที่มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
- ๓.๓ ผู้ที่มีอาชีพและต้องการเปลี่ยนอาชีพ

๔. ระยะเวลา

ระยะเวลาตลอดหลักสูตร จำนวน ๔๐ ชั่วโมง

ทฤษฎี ๕ ชั่วโมง

ปฏิบัติ ๓๕ ชั่วโมง

๕. เนื้อหาหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๕.๑ เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่าง ๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศและทำเลที่ตั้ง ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตและศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๕.๒ เน้นการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่มั่นคง และยั่งยืนในอาชีพ

๕.๓ ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๖. การจัดการเรียนรู้

๖.๑ ช่องทางการประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม

๖.๑.๑ ช่องทางการประกอบอาชีพ

๖.๑.๑.๑ ประวัติความเป็นมา

๖.๑.๑.๒ ความสำคัญและประโยชน์ของการสานตะกร้าหวายเทียม

๖.๑.๑.๓ วิเคราะห์ตนเองในการ ประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม

และคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพ

๖.๒ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าหวายเทียม

๖.๒.๑ ลายของตะกร้าหวายเทียม

๖.๒.๒ ประเภทของเครื่องมือที่ใช้ และวิธีใช้

๖.๒.๓ ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์

๖.๒ ทักษะการประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม

๖.๒.๑ การเตรียมวัสดุ

๖.๒.๒ การเตรียมอุปกรณ์

๖.๒.๓ การเตรียมวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือ

๖.๒.๔ วิธีการสานตะกร้าหวายเทียม

๖.๒.๕ วิธีการเก็บรายละเอียดของงาน

๖.๓ การบริหารจัดการในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม

๖.๓.๑ การคำนวณพื้นที่และการคำนวณราคา

๖.๓.๒ การประชาสัมพันธ์และการหาลูกค้า

๖.๓.๓ การควบคุมมาตรฐานของการบริการ

- ๖.๓.๔ การเจรจาต่อรองราคากับลูกค้า
- ๖.๔ โครงสร้างการประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม
 - ๖.๔.๑ ความสำคัญของโครงการอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม
 - ๖.๔.๒ ประโยชน์ของโครงการอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม
 - ๖.๔.๓ องค์ประกอบของโครงการอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม
 - ๖.๔.๔ การเขียนโครงการอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม
 - ๖.๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการสานตะกร้าหวายเทียม

๗. สื่อการเรียนรู้

- ๗.๑ สื่อสิ่งพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ แผ่นพับ ใบความรู้ /ใบงาน
- ๗.๒ สื่อบุคคล/ภูมิปัญญา
- ๗.๓ แหล่งเรียนรู้/สถานประกอบการ
- ๗.๔ หนังสือเอกสารเทคนิคการทำตะกร้าหวายเทียม

๘. การวัดและประเมินผล

- ๘.๑ การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
- ๘.๒ การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้และจบหลักสูตร

๙. หลักสูตรการจบหลักสูตร

- ๙.๑ มีเวลาเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๕ ของเวลาเรียน
- ๙.๒ มีผลการประเมินตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๙๕ ของการประเมินทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ
- ๙.๓ มีผลงาน/ชิ้นงานที่มีคุณภาพ

๑๐. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

- ๑๐.๑ หลักฐานการประเมินผล
- ๑๐.๒ วุฒิบัตรออกโดยสถานศึกษา
- ๑๐.๓ ทะเบียนคุมวุฒิบัตร

๑๑. การเทียบโอน

การเทียบโอน ผู้เรียนที่จบหลักสูตรการสานตะกร้าหวายเทียม สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปเทียบโอนผลการเรียนรู้ กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ในสาระการประกอบอาชีพ วิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น

โครงสร้างหลักสูตรตะกร้าหวายเทียม

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ช่องทางการประกอบอาชีพ	๑. ผู้เรียนบอกทราบประวัติความเป็นมาของตะกร้าหวายเทียม ๒. ผู้เรียนบอกความสำคัญในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม ๓. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพ ตะกร้าหวายเทียม และคุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพ การตะกร้าหวายเทียม ๔. บอกชนิดของวัสดุการสาน ตะกร้าหวายเทียม และวิธีใช้ ๕. อธิบายวิธีการรักษาความปลอดภัย จากการใช้เครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ได้ ๖. เพื่อทราบภูมิปัญญาท้องถิ่นตะกร้าหวายเทียม	๑. ช่องทางการประกอบอาชีพ ๑.๑ ประวัติความเป็นมา ๑.๒ ความสำคัญและประโยชน์ ของตะกร้าหวายเทียมและการประกอบอาชีพตะกร้าหวายเทียม ๑.๓ วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม และคุณธรรม จริยธรรม สำหรับอาชีพการตะกร้าหวายเทียม	วิทยากรบรรยายให้ความรู้ ๑. ประวัติความเป็นมา ๒. ความสำคัญและประโยชน์ และการ ประกอบอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม ๓. วิเคราะห์ตนเองในการประกอบอาชีพ และคุณธรรม จริยธรรมสำหรับอาชีพการสานตะกร้าหวายเทียม ๔. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าหวายเทียม ๕. ชนิดของวัสดุการสานตะกร้าหวายเทียมและ วิธีใช้ ๖. ความปลอดภัยในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ๗. ภูมิปัญญาท้องถิ่นการสานตะกร้าหวายเทียม			๒	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
		๒. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสานตะกร้าหวายเทียม ๒.๑ ลายของตะกร้าหวายเทียม ๒.๒ ชนิดของวัสดุการสานตะกร้าหวายเทียมและ วิธีใช้ ๒.๓ ความปลอดภัยในการใช้ เครื่องมืออุปกรณ์ ๓. ภูมิปัญญาท้องถิ่นการสานตะกร้าหวายเทียม					-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
ทักษะการประกอบอาชีพ	๑. เพื่อทราบการจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ในตะกร้าหวายเทียม ๒. เพื่อทราบขั้นตอนการออกแบบลายตะกร้าหวายเทียม ๓. สามารถสรุปขั้นตอนและเทคนิคการสานตะกร้าหวายเทียม ๔. ประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน	๑. การจัดเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ในการสานตะกร้าหวายเทียม ๒. ขั้นตอนการออกแบบลายตะกร้าหวายเทียม ๓. ขั้นตอนและเทคนิคการสานตะกร้าหวายเทียม	๑. วิทยากรสาธิตพร้อมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ - สิ่งที่ต้องเตรียมวัสดุ/อุปกรณ์ในการสานตะกร้าหวายเทียม ๑. เส้นหวายเทียม ๒. โครงตะกร้า ๓. เหล็กหมาดปลายแหลม ๔. เหล็กหมาด ปลายhook ๕. น้ำยาเคลือบเงา ๒. ทำใบงาน/ชิ้นงานการสานตะกร้าหวายเทียม ๓. วิทยากรให้ผู้เรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ๔. ลงมือปฏิบัติการสานตะกร้าหวายเทียม ๕. ผู้เรียนฝึกการสานตะกร้าหวายเทียมทุกวิธี และฝึกเก็บรายละเอียดของงานตามใบงานจนชำนาญ ๖. ผู้เรียนและผู้สอน ร่วมกันสรุป			๑	๓๔

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
การบริหารจัดการและการตลาด	๑. คำนวณพื้นที่และราคา ค่าแรงค่าวัสดุได้ ๒. หาลูกค้าแลประชาสัมพันธ์ การสานตะกร้าหวายเทียม ๓. อธิบายมาตรฐานของการบริการงานแปรรูปการสานตะกร้าหวายเทียมได้ ๑. เพื่อทราบการวิเคราะห์และวางแผนการตลาด ๒. เพื่อทราบการจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย	๑.การวิเคราะห์และวางแผน การตลาด ๒.การจัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย	๑.สอนการวางแผนการตลาด การบรรจุภัณฑ์ การจำหน่ายสินค้า ๒.การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย			๑	๑
โครงการประกอบอาชีพ	๑. บอกความสำคัญของโครงการอาชีพได้ ๒. บอกประโยชน์ของโครงการอาชีพได้ ๓. บอกองค์ประกอบของโครงการอาชีพได้	๑. ความสำคัญของโครงการอาชีพ ๒. ประโยชน์ของโครงการอาชีพ ๓. องค์ประกอบของโครงการ ประกอบอาชีพ	จัดให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาจากใบความรู้ เรื่อง ความสำคัญของโครงการอาชีพ ประโยชน์ของโครงการอาชีพองค์ประกอบของโครงการอาชีพแล้วจัดกิจกรรมการสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นเพื่อสร้างแนวคิด			๑	-

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	๔.อธิบายความหมายขององค์ประกอบของ โครงการอาชีพได้ ๕.อธิบายลักษณะการเขียนที่ดีขององค์ประกอบของโครงการอาชีพได้ ๖.เขียนโครงการในแต่ละองค์ประกอบให้เหมาะสมและถูกต้องได้ ๗.ตรวจสอบความเหมาะสมและสอดคล้องของ โครงการอาชีพได้	๔.การเขียนโครงการอาชีพ ๕. การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการอาชีพ	ในการ ดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้ ๒. จัดให้ผู้เรียนศึกษาสาระข้อมูลจาก ใบความรู้ เรื่องตัวอย่างการเขียนโครงการอาชีพที่ดีเหมาะสม และถูกต้อง พร้อมจัดการอภิปราย เพื่อ สรุปแนวคิดเป็นแนวทางในการเขียนโครงการ อาชีพที่ดี เหมาะสมและถูกต้อง			๑	๑
รวม						๕	๓๕
รวมทั้งสิ้น						๔๐ ชม.	

หมายเหตุ : สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

แบบทดสอบก่อนเรียน
หลักสูตรการสานตะกร้าหวายเทียม

๑. การสานตะกร้าหวายเทียม มีที่มาจากอะไร
 - ก) ตำราเรียน
 - ข) สมัยปู่ย่าตายาย มีการจักสานของใช้
 - ค) การค้าขายในสมัยโบราณ
 - ง) ภูมิปัญญา
๒. หวายที่ใช้สานตะกร้าเป็นหวายชนิดใด
 - ก) หวายกำพรวน
 - ข) หวายข้อดำ
 - ค) หวายหอม
 - ง) หวายตะค้าทอง
๓. หวายเทียมคืออะไร
 - ก) หวายที่สร้างจากธรรมชาติ
 - ข) เป็นเส้นงานสานสังเคราะห์ PE ที่เหมาะกับสภาพอากาศทุกประเภท
 - ค) ผลิตจากเส้นกก
 - ง) หวายที่ทำจากสารเคมี
๔. ตะกร้าหวายเทียม มักทำเป็นลวดลายใด
 - ก) ลายแพ้น
 - ข) ลายขอ
 - ค) ลายไทย
 - ง) ลายพื้นเมือง
๕. กลุ่มคนที่ยินยอมใช้ตะกร้าหวายเทียม
 - ก) ผู้ขายวัยทำงาน
 - ข) กลุ่มวัยรุ่น
 - ค) ผู้สูงอายุ
 - ง) เด็กมัธยม

ใบความรู้

ชนิดหวายในไทย

๑. หวายลิง เป็นหวายเลื้อย ยาวได้มากกว่า ๓ เมตร ที่ชอบขึ้นตามชายทะเล ลำหวาย หน่องบึง เป็นชนิดที่ไม่มีหนาม ใบคล้ายใบผักปราบ นิยมนำมาจักตอก

๒. หวายโปร่ง เป็นหวายที่มีขนาดพอๆกับไผ่รวก นิยมนำมาจักสานเครื่องหัตถกรรม ข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ ผลมีขนาดประมาณลูกพุทธรูปหรือเมล็ดบัวหลวง เปลือกเมล็ดแข็งเป็นเกร็ด เมื่อสุกผลมีสีเหลือง ดอกใช้รับประทานได้

๓. หวายพรวน เป็นหวายที่มีขนาดลำต้นใหญ่ที่สุด ขนาดประมาณเท่าข้อมือ พบมากในจังหวัดตรัง พังงา และภูเก็ต เนื้อหวายมีความเหนียว และทนทาน นิยมนำมาทำเชือก ลามช้าง ลามวัว รวมถึงนิยมใช้ทำเฟอร์นิเจอร์ต่างๆ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ เตียงนอน และผ้าผืนบ้าน เนื่องจากสามารถจักเป็นแผ่นขนาดใหญ่ได้ดี

๔. หวายขม เป็นหวายที่มีขนาดประมาณหัวแม่มือ ใบเล็กยาวคล้ายใบระกำ เนื้อเปราะง่าย ไม่ทนทาน ไม่นิยมนำมาจักสาน แต่หน่อ และยอดใช้รับประทานได้ มีรสขมเล็กน้อย เมล็ดหวายมีขนาดเล็กประมาณเท่าเมล็ดข้าวโพด เปลือกเมล็ดเป็นเกล็ดสีขาว นิยมใช้ทำยา

๕. หวายน้ำ เป็นหวายที่มีขนาดลำต้นประมาณนิ้วก้อย ชอบขึ้นบริเวณที่ชุ่ม น้ำท่วมขัง เนื้อหวายมีความเหนียวทน นิยมนำมาจักสานข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ เช่น ตะกร้า ถาดใส่อาหาร หมวก เป็นต้น

๖. หวายตะค้าทอง เป็นหวายเลื้อย ยาวได้มากกว่า ๖ เมตร ลำต้นขนาดเท่าหัวแม่มือ ที่ชอบขึ้นบริเวณที่ชุ่ม และน้ำท่วมขัง เนื้อหวายเหนียว ทนทาน นิยมใช้จักสานงานหัตถกรรมทุกชนิด เมล็ดใช้ทำยา พบมากในจังหวัดภาคใต้

๗. หวายชุมพร เป็นหวายขนาดเล็กกว่านิ้วก้อย เนื้อหวายหยาบเหนียวมาก นิยมใช้จักตอก ทำเชือก และจักสานงานหัตถกรรม

๘. หวายชะอ้ง เป็นหวายขนาดเล็ก เนื้อหวายเหนียว ทนทาน นิยมใช้ทำเชือก ทำตอก และเครื่องจักสาน พบมากในภาคใต้ โดยเฉพาะตำบลนาชะอ้ง อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร

๙. หวายสะเดา และหวายสมิง เป็นหวายที่พบในภาคตะวันออก

๑๐. ชนิดหวายที่เรียกในชื่ออื่นๆ เช่น หวายขี้เสี้ยน หวายงวย หวายเดาใหญ่ หวายข้อดำ หวายขี้ผึ้ง หวายแดง หวายกาหลง หวายขี้ไก่ หวายช้าง หวายพังกา หวายผิวเบา หวายแดง หวายเจียน หวายหัวตัด หวายพุน หวายขี้บาง หวายนางนวล หวายหางหนู หวานั่ง หวายโคก และหวายดง เป็นต้น

ประโยชน์ของหวาย

๑. ลำต้นนำมาจักสานเป็นเฟอร์นิเจอร์ เช่น โต๊ะ ม้านั่ง เตียงนอน เป็นต้น มักใช้หวายขนาดใหญ่ เช่น หวายโป่ง หวายกำพวน หวายข้อดำ หวายตะค้าทอง เป็นต้น

๒. ใช้จักสานเป็นเครื่องเรือน เครื่องใช้ เช่น ถาด ตะกร้า หมวก เป็นต้น มักใช้หวายขนาดเล็กที่เหนียว และโค้งงอได้ดี เช่น หวายกาหลง หวายหอม หวายดง หวายขี้บาง หวายพุน เป็นต้น

หวายเทียมคืออะไร? หวายเทียม (Resin Wicker) เป็นเส้นงานสานสังเคราะห์ PE (พลาสติกประเภทหนึ่ง) ที่เหมาะกับสภาพอากาศทุกประเภท (all-weather wicker) ที่ถูกนำไปใช้กับการผลิตเฟอร์นิเจอร์ภายนอก (Outdoor Furniture) ที่ใช้บริเวณระเบียงบ้านหรือลานภายนอก

เส้นหวายเทียมได้รับการออกแบบ พัฒนา ด้วยเทคโนโลยี ที่ให้ดูเสมือนหวายแท้หรือหวายธรรมชาติ โดยใช้วัสดุสังเคราะห์ (Synthetic Material) อาทิเช่น โพลีเอททาลีน (ประเภทหนึ่งของพลาสติก) ดังนั้นเฟอร์นิเจอร์ที่ทำด้วยเส้นสังเคราะห์นี้จึงมีความคงทนต่อสภาพอากาศต่างๆและไม่เสื่อมสลายได้ง่ายๆ เหมือนวัสดุธรรมชาติ

เหตุผลที่หวายเทียมถูกเรียกว่าเป็นเส้นหวายสำหรับทุกสภาพอากาศเพราะว่าเป็นเส้นที่กันน้ำ (water resistant) ทนต่อสภาพอากาศชื้นและในหน้าฝน

นอกจากนี้สีของเส้นหวายเทียม (Resin Wicker) ไม่หลุดลอกเหมือนกับสีที่ใช้ทาบนหวายธรรมชาติ เนื่องด้วยสีถูกย้อมไปกับเส้นหวายระหว่างการผลิตเส้น

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ – สกุล.....

หลักสูตร..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนนประเมิน (๑๐ คะแนน)
๑. ความรู้ความเข้าใจเนื้อหาสาระ (๒๐ คะแนน)	
๑.๑ ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
๑.๒ สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
๒. ทักษะการปฏิบัติ (๔๐ คะแนน)	
๒.๑ สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
๒.๒ ประเมินโดยให้สาธิต	
๒.๓ แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
๒.๔ ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม	
๓. คุณภาพผลงาน ผลการปฏิบัติ	
๓.๑ สังเกตผลงาน	
๓.๒ ตรวจสอบผลงาน	
๓.๓ มีความคิดสร้างสรรค์	
๓.๔ ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (๑๐๐ คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

ลงชื่อ

(

วิทยากร

)

แบบทดสอบหลังเรียน
หลักสูตรการสานตะกร้าหวายเทียม

๑. การสานตะกร้าหวายเทียม มีที่มาจากอะไร
 - ก) ตำราเรียน
 - ข) สมัยปู่ย่าตายาย มีการจักสานของใช้
 - ค) การค้าขายในสมัยโบราณ
 - ง) ภูมิปัญญา
๒. หวายที่ใช้สานตะกร้าเป็นหวายชนิดใด
 - ก) หวายกำพรวน
 - ข) หวายข้อดำ
 - ค) หวายหอม
 - ง) หวายตะค้าทอง
๓. หวายเทียมคืออะไร
 - ก) หวายที่สร้างจากธรรมชาติ
 - ข) เป็นเส้นงานสานสังเคราะห์ PE ที่เหมาะกับสภาพอากาศทุกประเภท
 - ค) ผลิตจากเส้นกก
 - ง) หวายที่ทำจากสารเคมี
๔. ตะกร้าหวายเทียม มักทำเป็นลวดลายใด
 - ก) ลายแพ้น
 - ข) ลายขอ
 - ค) ลายไทย
 - ง) ลายพื้นเมือง
๕. กลุ่มคนที่ยินยอมใช้ตะกร้าหวายเทียม
 - ก) ผู้ขายวัยทำงาน
 - ข) กลุ่มวัยรุ่น
 - ค) ผู้สูงอายุ
 - ง) เด็กมัธยม
